

HYPHODONTIELLA SPEC. B. DE VRIES 6211, BRUGGEMAN-NANNENGA 608

Ida Bruggeman-Nannenga

Griffensteijnseplein 23, 3703 BE Zeist

Bruggeman-Nannenga, I. 2012. *Hyphodontiella spec. B. de Vries 6211*, Bruggeman-Nannenga 608. *Coolia* 55(2): 73–74.

Hyphodontiella spec. B. de Vries 6211; Bruggeman-Nannenga 608 is preliminarily described and figured and its taxonomic position is discussed.

Onlangs verzamelde ik een korstzwam met een aantal opvallende microscopische kenmerken: geen gespen, uitstekende cystiden, basidiën met 1-2 (-4) sterigmata en spoelvormige sporen. Toch lukte het me niet er een naam bij te vinden. Na een hulpvraag aan Bernhard de Vries, Hermien Wassink en Joost Stalpers bleek dat Bernhard dezelfde soort ook al eens had verzameld had! En dat hij er evenmin een naam bij had kunnen vinden en hem daarom even in de wacht gezet had. Na wat brainstormen kwamen bovengenoemden tot de conclusie dat het om een *Hyphodontia* (tandjeszwam) of een *Hyphodontiella* moest gaan. Dit onder andere op grond van de haakse vertakking van de hyfen (Figuur 1).

Hyphodontia-soorten hebben als regel gespen en allantoïde tot subgloboos-ellipsoïde sporen. Het geslacht *Hyphodontiella* wordt gekenmerkt door het deels ontbreken van gespen en door (sub)fusiforme sporen. Beide kenmerken vinden we terug in *Hyphodontiella spec. B. de Vries 7211*, Bruggeman-Nannenga 608. Dit geslacht omvat twee beschreven soorten: *H. hauerslevii* K.H. Larss. & Hjortstam en *H. multiseptata* Å. Strid. (veel-septig korstje). Onze soort verschilt van beide door het geheel ontbreken van gespen, maar vertoont verder grote overeenkomsten met de beschrijving van *H. hauerslevii*. Beide hebben cystiden en basidiën met (1–) 2 – 4 sterigmata. Onze soort heeft wat grotere sporen, $10\text{--}11 \times 3\text{--}3,7 \mu\text{m}$ (*H. hauerslevii*: $6\text{--}6,7 \text{--}(8) \times 2,5\text{--}3$ aan 4-sporige en $8\text{--}10 \times 3\text{--}3,5 \mu\text{m}$ aan 1–2-sporige basidiën). Op grond van bovenstaande overeenkomsten past de soort mijns inziens beter in *Hyphodontiella* dan in *Hyphodontia*. Maar ik wil u het volgende alternatief niet onthouden. Volgens Joost Stalpers zou het ontbreken van gespen in samenhang met het voorkomen van basidiën met 1 en 2 sterigmata namelijk kunnen betekenen het een haploïde vorm van een (bestaande) soort met gespen betreft. Hij dacht daarbij aan een *Hyphodontia*-soort. Dit is een interessante hypothese die zeker getoetst zou moeten worden.

Met Bernhard heb ik besloten deze soort te beschrijven en illustreren en er zodoende aandacht voor te vragen, maar hem nog niet als nieuwe soort te beschrijven. Hij blijft dus nog in de wacht staan.

Figuur 1. Collectie Brugge-
man-Nannenga 608. (Foto:
Ida Bruggeman-Nannenga)

Beschrijving: *Hyphodontiella spec.* B. de Vries 7211, Dr Veeningen Stapelerveld 220/520, gemengd bos, rot eikenhout; Bruggeman-Nannenga 608, Scherpenzeel, langs valleikanaal 160/453; eiken/beukenbos met veel adelaarsvaren en enkele douglassparren, op rot loofhout (beuk?) (Figuur 2).

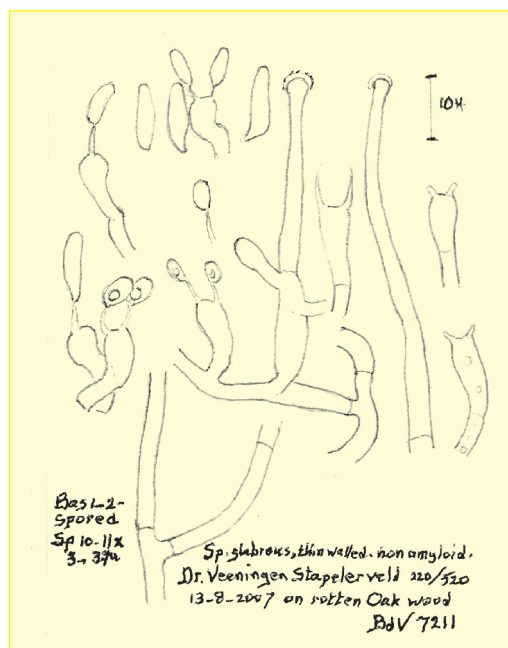
Vruchtlichaam dun, glad, grijs (droog licht bruingrijs tot lichtbruin).

Monomitisch, subiculum dun; subhymenium $\pm 450 \mu\text{m}$ dik; hyfen ca. $3 \mu\text{m}$ diam., iets dikwandig, septen zonder gespen, vertakkingen schaars, $\pm$ loodrecht, een los weefsel vormend (Figuur 1). Hyfenbundels zeldzaam of ontbrekend.

Cystiden talrijk, deels met secundaire septen, uitstekend, $16\text{--}45 \times 3\text{--}5 \mu\text{m}$, subulaat met capitate top, kleverige incrustaties op kop en soms op steel (Figuur 3).

Basidiën clavaat, $10\text{--}22 \times 3\text{--}6,5 \mu\text{m}$ met (1) 2–4, 5–10 μm lange sterigmata.

Sporen $10\text{--}11 \times 3\text{--}3,7 \mu\text{m}$, glad, spoelvormig.

Figuur 2. Collectie: B. de Vries 7211 (Tekening: Bernhard de Vries).

Beide collecties bevatten een grappig, klein conidienvormend parasietje. Verschillende soorten overigens. Die in Bruggeman-Nannenga 608 produceert grote fusiforme sporen die erg op de basidiosporen van de *Hyphodontiella* lijken en daarvan niet altijd met zekerheid te onderscheiden zijn. De sporenmaten in bovenstaande beschrijving zijn daarom gebaseerd op B. de Vries 6211.

Rest mij nog om Bernhard de Vries te bedanken voor zijn grote inhoudelijke inbreng en het uitlenen van zijn collectie en verder natuurlijk ook Joost Stalpers en Hermien Wassink voor hun hulp.

Figuur 3. Cystiden met secundaire septen en kleverige incrustatie met daarin vastgeplakte sporen (collectie Bruggeman-Nannenga 608). (Foto: Ida Bruggeman-Nannenga)

